

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theologia Moralis

Antehac ex probatis Auctoribus breviter concinnata

Busenbaum, Hermann

Coloniæ Agrippinæ, 1714

Q. 29. Quid notandum sit circa negationem sepulturæ ecclesiasticæ.

urn:nbn:de:hbz:466:1-42682

iliter apud
 ubi alia esset consuetudo, ita cum aliis Dicast.

18.
 §. 16. Rescriptum Sedis Apostolicæ & quæ- 233.
 que Bulla ab excommunicatione impetrata in
 articulo, quàm excommunicationis vel appellatio-
 nis articulo, est ipso Jure irrita, nisi ad cautelam
 inserta fuerit absolutio à censuris, Cap. 1. De Re-
 scriptis in 6. Laym. supra n. 12. Dicast. n. 754. Ca-
 p. pu. 12. n. 1. notans contra Archid. Nav. Suar.
 valere etiam de excommunicato tolerato, sed
 non esse extendendum ad concessionem ab alio,
 quàm à Papa factas, & consentit Krim. n. 1974.

§. 17. Si Rescriptum, quo à Pontifice con- 234.
 fertur Beneficium, sit in forma gratiosa, valet
 absolutio, quia illi inferitur absolutio ad illum
 effectum. Idem dicunt Gibal. & Krim. n. 1975.
 contra Castrop. p. 10. n. 28. quamvis esset in for-
 ma commissoria, si tamen post acceptum Rescri-
 ptum inciderit in novam excommunicationem,
 dicunt opus fore novâ absoluteione.

Q. 29. Quid notandum sit circa negationem sepul- 235.
 ture ecclesiasticæ. R. Hæc pœna incurritur per de-
 fectum Baptismi, per duellum, per excommu-
 nicationem, per interdictum aliâque causas: &
 quia nullus est proprius locus in Morali, in quo
 universaliter tractetur de juribus & privatione
 sepulturæ, nonnulla hic apponam, quæ servare
 poterunt ad praxin.

§. 1. Electio sepulturæ, ut fiat, v. g. in hoc 236.
 vel illo loco, nequit impediri à Parocho, dum-
 modo ei detur 4ta pars funeralium, id est, por-
 tio ob mortem alicujus ei debita secundum con-
 suetudinem cujusvis Parochiæ, unde potest quis
 alibi sepeliri, licet Parochus id nolit, ideoque
 recuset comitari, Barbosa De off. Parochi p. 3. c.

26. n. 19. *Lohn.* & alii cum *Gob.* in *Quin.* tr. 5. c. 5. & 50. n. 74. & 81. peccantque graviter Parochi & excommunicantur per *Clementem* & *Urbanum VIII.* qui ideo plus petunt, quia sepelitur apud Religiosos, *Pignat.* tom. 4. conf. 208. *Pelliz.* De Regula tr. 8. c. 5. n. 173. E contra tamen etiam peccant Religiosi, qui inducunt personas seculares ad iurandum vel votendum, quod eligere vel ad sepulturam in ipsorum ecclesiis, aut quod talem electionem nolint immutare, est enim contra gravem prohibitionem *Bonifacii VIII.* *Pelliz.* tom. 175. & *Steph.* à *S. Paulo* tr. 4. d. 9. n. 43. Quod inducant ad eligendum, non peccant, *Pelliz.* tom. 2. n. 100. & *Steph.* supra, prohibetur tamen, nullus intra Monasterium Monialium sepeliatur bene autem intra ecclesiam exteriorem, *Pelliz.* tom. 5. n. 174. De quo multa videri possunt apud *Pignat.* tom. 4. conf. 177. qui tom. 1. conf. 118. rectè dicit posse esse justas causas concedendi, si filia cujusdam Principis etiam intra claustrum Monialium sepeliatur. Dubitatur autem, an peccetur, si cadaver alicujus defuncti occultè transferatur de uno in alium locum, ubi sepeliatur non persolutà 4tâ parte funeralium illis Parochis, per quorum Parochias transit: *Pelliz.* tom. 177. dicit nullum fore peccatum, quia usus est timoratorum habet, ut ideo sibi non faciat scrupulum, unde talis lex non censetur habere locum pro foro conscientie, attamen notat *Mag. nigant* in praxi Pastoralis pag. 1098. ex declaratione *S. Congreg.* 12. Januarii 1604. nullos Regulares invito Parocho posse efferre funus è Parochia exemptorum, Parochum non tantum posse prosequi, sed etiam cum Cruce, superpelliceo &

237.

§. 2. Si quis sepeliatur in ecclesia Regularium exemptorum, Parochum non tantum posse prosequi, sed etiam cum Cruce, superpelliceo & Tom.

ad stare funeri in ecclesia Regulari, attamen officium sepulturæ peragendum esse à Regularibus, latè probat *Pignat. tom. 3. conf. 48.* Quòd in ecclesiis Regularium vel quibuscunque aliis generalia non peragantur, his non competit pars funeralium, sed soli Parochiæ, *Pignat. tom. conf. 88.* Possunt etiam Regulares concordare cum Parochis, ut hi officium illud peragant in ecclesia Regulari, uti probat idem *Pignat. tom. conf. 50.* sed Parochi non possunt petere quartam partem funeralium, si quis sepeliatur apud Regulares ab eo onere privilegiatos, si apud hos non fiat funeralia; uti fusè habet *Pignat. tom. conf. 145.* Et è contrà Regulares non possunt cum sola funus apud se sepeliendum prosequi, quia stola denotat jurisdictionem externam, quam ad hoc non habent, nisi deleget Parochus, *Pignat. tom. 5. conf. 54. n. 1.* Statutum etiam est à *S. Congregatione*, ut in funeralibus unica tantum Crux deferatur, non Regularium, sed solius Parochiæ, vel certè solius Capituli cathedralis, si hoc comitetur, nisi alia alicubi sit consuetudo, uti notat *Pignat. tom. 6. conf. 59. à n. 13.* & iterum *conf. 74.* Plura adhuc circa controversias inter Parochos, Confraternitates & Regulares ratione præferendæ Crucis, gestandæ stolæ, & habendi funeralia, videri possunt etiam per declarationes *S. Congregationis* decisa apud *Pignat. tom. 8. conf. 73.*

§. 3. Pro contrahenda Parochia, præsertim in ordine ad funeralia, requiri verum domicilium, id est, cum animo perpetuò ibi habitandi, docent *Pignat. tom. 7. conf. 63. Pontius De Matr. s. c. 13. §. 2.* & alii, ideòque putant ecclesiæ domicilii deberi quartam partem funeralium, sed

sed standum est dictis l. 6. p. 3. à n. 721. nempe per animum alicubi habitandi per majorem anni partem acquiri quasi domicilium sufficiens ad omnia Sacramenta, excepto Ordine; interque ad funeralia, & docet quotidiana praxi in his partibus, si hic moriatur externus studiosus vel ancilla, quòd hic sepeliatur, nec quicquam ideo solvatur Parocho proprii domicilii. Atque hanc sententiam latè cum aliis tenet *Sperell. decif. 87.* ubi etiam docet, si Titius domum propriam in Parochia S. Petri elocet, & condidit domum in Parochia S. Martini animo hic habitandi per majorem anni partem, si hic moriatur, esse hic sepeliendum. Infantes sepeliuntur in sepulchris majorum, & præcipuè Patris. Si duo in sepulchro ultimi mariti, etiam si alibi habitasset, uti fuisse *Sperell. decif. 88.* nisi alibi esset sepulchrum.

239. §. 4. Si sæcularis homo ivisset ad Monasterium ibi tantum habitaturus, relicto proprio domicilio, putat *Pignat. supra n. 12.* jus sepulture spectaturum ad Parochum illius Parochie in qua est Monasterium, & si alibi petierit sepeliri, soli Parochie deberi quartam partem facultatis, quia exempti habent jurisdictionem tantum quoad personas subditas Monasterii non quoad alias, *Cap. Per exemptionem, De privilegiis leg. in 6. Rota sæpius, Anchar. & alii*: licet enim Monasteria non sint de Parochia, tamen sunt de Parochia. Et idem dicit de puellis & famulis in Monasterio habitantibus: Sed contra est, si quis in Monasterio habitandi, fatentur *Pignat. & P. supra* contrahi Parochiam, ergo etiam jus sepulture: deinde docet absolute *De Luca De Parochia*

23. si quis moriatur in hospitali intra Parochiam constituto, & in ejus ecclesia vel cœmeterio sepeliatur, nihil deberi Parocho: si autem sepeliatur in alio loco extra hospitale, tum tantum debetur Parocho saltem 4ta pars funeralis. Preterea per Bullam *Pauli III.* habemus, prout fertur in *Comp. privil. V. Familiares, §. 1.* quod in nostris cœmeteriis sepelire possimus omnes, qui in nostris morantur obsequiis, quod etiam notant *Mol. Rodrig. Dicast. n. 210.* quamvis *Gob. in quin. tr. 5. c. 42. n. 170.* hoc intelligat de illis familiaribus tantum, qui serviunt & habitant constantiter in domiciliis nostris, alii tamen cum *Diana p. S. tr. 7. R. 95. & p. 9. tr. 1. R. 27. 28. & p. 11. tr. 4. R. 14.* intelligunt etiam illos domesticos, qui perpetuè commensales sunt, hi enim etiam sunt de familia: Refert tamen *Pignat. tom. 1. conf. 306.* declarationem *S. Congreg. non licere Regularibus alicui per aliquot tantum dies commoranti in suo Conventu Sacramenta ministrare aut mortuum sepelire absque licentia Parochi, cui etiam 4ta funeralis debeatur.*

§. 5. Si quis in testamento disposuerit, ut sepeliatur in Parochia, in qua fuerit moriens, & casu moriatur in aliena Parochia, non debet in hac, sed in Parochia domicili sui sepeliri, quia per istum egressum vel brevem absentiam non amiserat eam Parochiam, nec alteram acquisiverat, *Pignat. tom. 4. conf. 151.* Notatque *Schiara l. 4. diff. 44.* legatum, quod quis fecit pro ecclesia, sub conditione, si ibi sepeliatur, valere & ab heredibus solvendum esse, si quid accidat, ob quod non possit vel non debeat ibi sepeliri, quia talis dispositio ad piam causam, secundum Jura & mentem disponentis, est favorabilis & dispo-

Fff 2

nentis,

nentis, est favorabilis & disponenti, & illi, pro quo disposuit, ergo cum sit utile disponenti de re ecclesie legatum pro sua anima, & per ecclesiam non stet, quominus impleatur conditio, favor ille relinqui debet & disponenti & ecclesie, pro qua disposuit.

241. §. 6. Si quis habitet in confinio, id est, si domus sit partialiter in fundo duarum Parochiarum, notant *Bartol. Bald. Barb. De off. Episc. alleg. 3. n. 71. De Justis, l. 2. c. 10. n. 64. Pignat. tom. 8. conf. 8. n. 7. Kugler De Matr. n. 298.* pertinere ad illam Parochiam, ex qua est ingressus in domum, adeoque inquilinos esse in ea sepeliendos. Si autem sint duæ portæ, ex qua Parochia est porta principalis sive anterior facies domus, quia hæc censetur nobilior. Quod si tota domus erat in fundo Parochiæ A. & adjungantur ecclesia secundaria fundata in vicina Parochia B. & ædificium adjectum accedit ad principale, & ad ejusdem Parochiæ A.

242. §. 7. Sepultura debet fieri tribus saltem cubitis ab altari in tumba profunda, & non in pulchro supra terram exstructo, potestque, quæritur, vult Parochus, in ecclesia sua Parochiali sepelire, *Nap. Barb. supra, Pelliz. c. 5. n. 1174.* Missæ non est celebranda in altari, sub quo, vel sub cuius gradibus humata sunt defunctorum cadavera, uti ex decreto *S. Congreg. d. 1. 6. p. n. 2067.*

243. §. 8. Impubes ob consilii imbecillitatem non potest sibi sepulturam eligere, nisi malitia impleat ætatem, *Sperell. decif. 89. n. 2.* Ubi est consuetudo legitime præscripta, posset ei eligere pater aut mater, uti fusè deducit *Sperell. à n. 1.* quod intelligit *Pignat. tom. 7. conf. 21. vivens adhuc*

illuc, non autem mortuo filio, per se loquen-
 qui tom. 4. conf. 208. à n. 7. hoc extendit
 nam ad proles naturales, spurias, adoptatas.

§. 9. Solus Episcopus, & non Parochus (nisi 244.
 talicubi alia consuetudo) potest alicui conce-
 re jus proprium & perpetuum sepulturæ in
 certo loco, è quo alios possit excludere, & hac
 eadem conditione additâ, quam statuit Pius V.
 ut cadavera profundè insepeliantur, Barb. suprâ,
 lib. in Instr. 4. Paroch. p. 5. membro 23. Ha-
 bens jus Patronatus non ideo habet jus sepultu-
 ræ in ecclesia, Barb. n. 13. An sit simonia vendere
 aut emere jus sepulturæ in loco sacro, dixi l. 3.
 à n. 185.

§. 10. Canonicus Cathedralis habitans pri- 245.
 vatim in Parochia urbis, èd quòd Curiam in
 campo Cathedrali non habeat, debet Sacramen-
 ta recipere à Parocho domicili, quia licet Cathed-
 ralis ecclesia sit matrix pro illis, qui ad eam
 volent accedere pro Sacramentis recipiendis,
 non tamen ita, ut Parochus Cathedralis possit
 ea administrare in aliis Parochiis. Hoc non ob-
 stante, si ibi moriatur talis Canonicus, debet se-
 peliri in Cathedrali, si in hac sit locus sepulchri
 proprius Canonico: si autem talis non sit,
 sepeliri debet in sepulchro majorum, quia se-
 pulchrum Parochiale ultimo loco succedit, tan-
 tum in defectu tum proprii sepulchri Canoni-
 calis, tum sepulchri majorum, tum electæ alibi
 sepulturæ: His tamen iterum non obstantibus,
 ubicunque sepeliatur, debetur tali ecclesiæ
 Parochiali saltè una pars funeralis, quia jus
 ita funeralis consequitur ad jus administrandi
 sacramenta, ita cum communi Pignat. tom. 8.
 conf. 5. qui tom. 6. conf. 59. probat Canonicos

ecclesiæ Cathedralis vel Collegiata non possunt sepelire alia corpora defunctorum ex alienis Parochiis, sine horum Parochorum consensu.

246. §. 11. Advenæ & viatores, qui Clerici non sunt, si alicubi casu moriantur, secundum *Pignat.* tom. 1. conf. 145. & tom. 4. conf. 138. etiam in ex declaratione *S. Congregationis*, debent sepeliri in Cathedrali; sed rectè cum aliis contradicentibus *Sperell.* decit. 87. à n. 13. sepeliuntur enim, saltem ex consuetudine, in Parochia, in qua moriuntur, & in qua acceperunt extrema Sacramenta, si ignoretur paternum sepulchrum, vel eodem modo deferri non possint.

247. §. 12. Moriens in carcere, secundum aliquos sepeliri deberet in Parochia sui antiqui domicilii, quod non deseruit; ideòque putant hanc ecclesiæ deberi tam funeralem, si alicubi elegit sepulturam; Neque est idem, quod de familiaribus & studiosis, nam hi liberè habitando alicubi acquirunt quasi domicilium, incarceratus autem non liberè ibi detinetur. Oppositum tamen probabilius tenent alii cum *Pignat.* tom. 7. conf. 86. quia quamvis ibi contra voluntatem detineatur, attamen spectat ad Parochiam carceris quoad Sacramenta recipienda; quod certè videtur saltem de alicubi damnatis ad perpetuum in carcerem, vel in exilium involuntarium mitti, ubi enim mori vel exulare debent, ibi censentur etiam inviti habere domicilium, *L. Filii.* c. 1. *Relegatus* 3. ff. *Ad municip.* Videri potest *Reposit.* De Matr. à n. 299.

248. §. 13. Clericus, qui administrationem habuit in ecclesia, vel ex alio titulo tenebatur residere, sepeliri debet in ecclesia, *Barth. de* Alius Clericus peregrinus alicubi moriens, debet

non possit sepeliri in Cathedrali, *Sperell. decif. 87. n.*
 Religiosus, si commodè deferri non possit
 ad Monasterium, sepeliri debet à Parocho loci
 non aliter ac peregrinus, & in ecclesia quidem,
 commodè fieri potest, *Lohn. suprâ. Novitius*
 in domo paterna moriens cum habitu re-
 ligioso, sepelietur in Monasterio sine obligatio-
 ne solvendi canonicam Parocho, quia gaudet
 iuribus & privilegiis Ordinis, *Sanch. Dicast. De*
 iust. l. 2. tr. 19. d. 3. n. 209. & pluribus declarat
Pignat. tom. 7. conf. 70. De cætero Religiosus
 non potest sibi eligere locum sepulturæ, cum ca-
 reat voluntate propriâ, *Cap. ult. De sepult. &*
 communis cum *Sperell. decif. 89. n. 1.* Sacerdo-
 tes autem posse sepeliri in vestibis sacerdotali-
 bus sacris, latè demonstrat *Pignat. tom. 3. conf.*
 35. Plura de sepulturis Regularium videri pos-
 sunt apud *Pignat. tom. 4. conf. 199.* Plura adhuc
 circa electionem sepulturæ videri possunt apud
 eundem *Pignat. tom. 1. conf. 17. & 337.* Circa
 quartam autem partem funeralium Parocho
 debitam, tom. 4. conf. 215. tom. 7. conf. 36.
 de specialiter quoad urbem Romanam, tom. 8.
 conf. 3.

§. 14. Si Religiosus contra statuta sui Or- 249.
 dinis inveniatur retinuisse pecuniam, *Cap. Super*
quodam De statu Monach. statuitur, ut sepeliatur
 in sterquilino cum pecunia; non est autem o-
 pus, ut tota pecunia cum ipso sepeliatur, sed satis
 est, si pars; Quod si jam esset sepultus, si absit
 scandalum, extrahi debet, & in sterquilium
 deferri, *Castrop. tr. 16. d. 3. pu. 24.*

§. 15. Si catechumenus vel infans alicujus 250.
 infidelis sepeliatur in ecclesia vel cœmeterio, an
 hæc ideo polluantur, dixi l. 6. p. 2. n. 287. Et te-
 net

net Gob. De Bapt. n. 620. catechumenum posse loco sacro sepeliri, quia *Im. III. Apostolicam*, De Presbyt. non baptiz. vult pro tali offerri precos & hostias: sed melius contradicunt alii cum *Suar. & Laym.* quia non baptizati simpliciter excluduntur ab hoc favore sepulturæ sacræ. Si autem quis moriatur cum Baptismo dubiè valido, *Schild. tr. 6. c. 2. n. 17.* dicit non posse sepeliri loco sacro, quia hîc sepeliri est favor seu privilegium, quo qui gaudere vult, probare debet se habere condiciones ad illo fruendum requisitas, inter quas est susceptio Baptismi: Et ideo *patroale Mechliniense* prohibet eum infantem sepeliri loco sacro, qui in pede vel manu ex utraque protensa est baptizatus, si postea in eo non sint animadversa signa vitæ: Nihilominus etiam probabile est, quòd talis infans, de quo certum non est esse invalidè baptizatum, possit in loco sacro sepeliri, nam privari sacrâ sepulturâ non tantum est negatio favoris, sed in æstimatione hominum est veluti pœna, in dubio autem, ac adfit causa pœnæ, non est infligenda pœna, melior est enim conditio negantis, hinc *Ecclesiâ* merito permittit sepeliri in loco sacro: Et ratio ulterior est, quia pro ipso est Baptismus, quamvis autem de ejus valore dubitetur, tamen *Ecclesiâ* non vult contra eum in isto rigore procedere, ita *Diana, p. 4. tr. 3. R. 69. Gob. n. 653. Sepulch. tr. 4. d. 9. n. 45.* & ideo etiam *Homobonus, Diana, Schild.* ipse concludunt eum, qui juxta probabilem aliquorum sententiam est validè baptizatus, posse monito priùs Episcopo sepeliri in loco sacro. Sententia tamen *Silvestri*, qui dicit, si baptizandus moriatur ante prolatam totam formam, adhuc esse sepeliendum loco sacro, merito

E. VII.
20.

Clau di
La Croi

Tom. VI

Ca

reijcitur à Mendo, diff. 9. n. 14. quia certum est, si tota forma non sit prolata infante vivo, Baptismum non valere. Aliud est, si dubitaretur, an transisset usque ad finem, uti semper dubium esse poterit, si sub principium formæ vixerit.

§. 16. De quo dubium est, an ullo modo sit baptizatus, sepeliri debet loco profano, quia ad fruendum favore seu privilegio Christianis proprio, prærequiritur probatio saltem aliqua, quod ad sit conditio requisita, conditio autem, quam Ecclesia prærequirit ad sepulturam ecclesiasticam, est Baptismus, qui saltem dubiè probari debet, *Schild.* si tamen certum sit prolem in utero matris esse mortuam, sepelitur cum matre, quia fœtus adhuc conjunctus, est pars matris, *Dicast. supra n. 215. Sperell. decis. 88. n. 19.* motans, si fœtus sit extractus & non baptizatus, sepeliri extra locum sacrum.

§. 17. Si dubitetur, an quis reipsa sit homo, ideoque baptizetur sub conditione, videtur sepeliendus loco sacro, quia per Baptismum talem acquirit jus, & ita in libro anno 1701. Herbipoli impresso, cui titulus, *Jubilæum seculare Ecclesiæ Catholice &c. parte tertiâ ad annum Christi 1403.* habentur sequentia: *Mulier quædam aquaticæ, sive siren, hoc anno ad Eridanum fluvium Hollandiæ capta est, que veste venustè induta, ducta est Harlemum, nere etiam didicit, pane & lacte victitans, semper muta, & Crucifixum adorans, ideoque post mortem ritu Christiano sepulta, habita tum grande miraculum sine omni periculo scilicet, & res probata testibus omni exceptione majoribus.*

§. 18. Qui non est semel in anno confessus, aut non communicavit in Paschate, privatur ecclesiasticâ sepulturâ, *Cap. Omnis utriusque sexûs,*

De pœnit. & remiss. Hac tamen pœna prærequirit sententiam Judicis, & est ferendæ tantum sententiæ, *Castrop. tr. 21. p. 5. n. 14. Gob. in Exp. t. 4. n. 49. Tambur. de Communione c. 4. n. 67.* Et addit n. 66. *Cum igitur nunc vix in usu sit, ut contra aliquem similis sententia fulminetur, nonquam ex hoc capite erit fidelis à sacra sepultura depellendus.* Nec pœna illa infligi solet, si quis intra annum communicarit in Parochia, quamvis id non fecerit in Paschate. Addit *Dicast. supra n. 218.* ut investigatur, debere abesse omnem probabilem causam excusationis seu impedimenti.

254. §. 19. Si quis moriatur, de quo dubitetur, an sit confessus in anno vel communicarit in Paschate, non ideo est privandus sepulturâ in loco sacro, quia ipse per Baptismum est in possessione juris, nec delicta debent præsumi, *Tamb. supra.*
255. §. 20. Omnes, de quibus publicè constat, quòd in peccato mortali obièrint, privandi sunt sepulturâ ecclesiasticâ *Cap. Quibus & seqq. 1. q. 2. Glossa ad c. 3. De usuris, & communis cum Dicast. n. 224.* Unde si constaret aliquem in formali ebrietate esse mortuum, sepeliri deberet loco profano: quia tamen id vix unquam constat, quòd sciri non possit, an peccatum interius fuerit grave, deliberatum, plene liberum, an ebrietas fuerit prævisa &c. item an homo interitus non retractarit, non facillè poterit aliquem quacunque præsumptione privari sepulturâ, in exemplis ostendit *Lezana apud Gobar. supra n. 33.* sed expectanda semper erit sententia Judicis, aut sequenda erit consuetudo diœcesis, in qua quis est, ita cum aliis *Gob. in Quin. tr. 5. c. 5. n. 2.* Et communis sententia est, si quis testatus Titium in ultimo vitæ articulo pœnituisse, cum

non cenferi impœnitentem, nec privandum esse ſepultura in loco ſacro, ſed ad tollendum ſcandalum publicari debet, quod eum pœnituerit, adeoque implicite revocãrit delicta, & propoſuerit vivere melius. De cætero notat *Dicaſt.* ſuprà, ſi quis in factò, quod nullo modo excuſari poteſt à mortali, occiſus deprehendatur, non præſumi deceſſiſſe contritus, mutatio enim animi eſt quid facti, quod non præſumitur, ſed probari debet.

§. 21. Ad evitandas graves querelas propin- 256.
quorum, & ad ſervandam deſuncto famam, poteſt ſacra ſepultura permitti illi, qui repertus eſt mortuus vel in laqueo vel in puteo, niſi obſtet conſuetudo loci, vel poſitive conſtet eum mortem ſibi liberè intuliſſe, & non ex alienatione mentis, *Trullench. Burgh.* cent. 3. caſ. 20. *Barb.* ſuprà p. 3. c. 26. n. 4. cum aliis multis; Signum autem ſufficiens ſuſpicandi, quod adfuerit alienatio mentis eſt, ſi antea animadverſus eſt deſigi in melancholia, *Gobat.* ſuprà n. 15. Item ſi mane ſit conſeſſus, communicãrit, & poſtea inveniatur mortuus cum laqueo in collo, *Nav. Rodrig. & Gob.* n. 53. Putat tamen *Lohner*, ſi commodè fieri poteſt, & ſit ſuſpicio voluntariæ cædis, quod melius exſpectetur iudicium Epifcopi. An cadaver Rei in carcere mortui inventi, privari debeat ſepulturâ ſacrâ, *dixi* l. 4. n. 1477.

§. 22. Etiam privatur manifeſtus uſurarius, 257.
Cap. *Quia*, De uſuris, Cap. *Quamquam* De uſuris in 6. Item manifeſtus raptor, ſi in eo peccato moriatur, *Dicaſt.* n. 220. Item concubinariï tam laici quàm Clerici morientes in ejuſmodi peccato ſine ſigno ullo pœnitentiæ, quale eſſet tunde-
re pectus, petere Confefſarium, invocare nomen
JESU,

JESU, communis cum Pignat. tom. 9. conf. 139. à n. 228.

258. §. 23. Cap. Sicut, 8. §. Si autem, De hæret. Cap. Sacris 12. De sepult. & alibi prohibetur, ne hæretici loco sacro sepeliantur: & si fiat, locus talis sepulturæ redditur in perpetuum profanus. Putant quidem Nav. Lugo De fide, d. 14. n. 159. & alii multi apud Gob. n. 27. ista intelligi de hæreticis nominatim denunciatis seu vitandis, sed contradicunt alii cum Krim. n. 656. & 1915. si notoriè decedant in hæresim, nam si hæresis sit formalis & externa, propriè sunt hæretici. Licitum tamen est hæreticum & excommunicatum sepelire loco profano, ne cadaver inhumatum aërem inficiat, id enim fit ex necessitate & in favorem vivorum, Dicast. n. 468. Idem dicunt aliqui, si fiat in loco profano, v. g. titulo consanguinitatis, Canones enim vetant fieri favore hæresis & in loco sacro.

259. §. 24. Ad redimendam gravem vexationem potest Parochus permittere, ut ab acatholicis in loco sacro sepeliatur, v. g. Officialis hæreticus, quia hæretici in his partibus tolerantur, nec sciuntur esse formales: hinc passim in quibusdam dicecesibus sepeliuntur etiam in templis, quòd ibi habeant certa loca sepulturæ pro familiaribus suis, nec possint sine gravissimis incommodis isto jure privari. Et universaliter dicunt Escob. & Krim. n. 1915. excommunicatos toleratos sepeliri à suis posse loco sacro, quia fideles licet commnificant cum eis etiam vivis.

260. §. 25. Non peccat, qui amicitiae vel humanitatis causâ in his partibus comitatur funus hæretici, non enim sunt hic vitandi, estque tantum honor politicus, Less. in Auct. V. Hæreticos

casu 27. Angel. Suar. Sayr Ugol. Pignat. tom. 2. conf. 59. n. 2. contra Gloss. Regm. & alios.

§. 26. Excommunicantur omnes ipso facto, 261. *qui scienter præsumpserint ecclesiastica sepultura tradere hæreticos*, Cap. *Quicumque* 2. De hæret. in 6. quæ pœna cadit etiam in laicos sepelientes: intelligitur autem de hæreticis saltem vitandis: Et si sequamur rigorem Canonum, non esset absolvendus talis sepeliens, nisi propriis manibus personaliter & publice ossa exhumerit, Sperell. decis. 106. n. 43. Eadem pœna cadit in eos, qui tempore interdicti extra casus concessos scienter sepeliunt nominatim interdictos vel usurarios manifestos, Clement. Egs, De sepult. Putantque Suar. Castrop. d. 2. pu. 6. n. 15. aliique cum Krim. n. 1918. etiam comprehendendi mandantes, quia qui physicè sepeliunt, communiter sunt homines indocti, quos excusat ignorantia, ergo ne lex sit frustranea, debet extendi etiam ultra proprietatem verborum ad mandantes ipsos: Addunt Less. & alii cum Pignat. tom. 2. conf. 59. n. 2. etiam autorizantes, quales sunt Parochi & alii, qui funeri præsunt: Item Sayr. Regm. Pignat. eos omnes, sine quibus talis sepultura ecclesiastica non perficeretur, uti sunt portantes feretrum, fodientes, Clerici cantantes, officium peragentes, cum Cruce præeuntes, non impediens, cum ex officio tenentur, verbo, omnes & solos, qui talem sepulturam procurant vel admittunt ad illam. E contra Caj. Nav. Henriq. Avil. Tolet. Dicast. d. 2. n. 729. Steph. tr. 5. d. 5. n. 269. intelligunt solos physicè & per se exequentes, quia pœnalis lex non est extendenda ultra significationem verborum, neque ideo lex erit frustranea, etiam si solos exequentes comprehendat, cum sæpe tales sint, qui

qui id sciant & tamen faciant. Putant autem
Avil. Nav. Fill. Dicast. n. 731. talem sepelientem
 etiam incurrere excommunicationem mino-
 rem, quia communicat cum excommunicato
sed Suar. Castrop. Krim. n. 1922. probabiliter ne-
 gant, quia excommunicatio minor videtur ob
 gravitatem delicti esse commutata in majorem.

262. §. 27. Huc pertinet solutio sequentis casus:
 Cajus Pastor catholicus in cœmeterio catho-
 licis & hæreticis communi, hæreticum relapsum,
 pertinacem, qui etiam in extremis non permisit
 accessum Pastoris catholici, sepelit more catho-
 lico cum Cruce, in superpelliceo & stola. *Quæ-
 ritur, an bene. Rædo.* Non bene, uti dixi l. 2. n. 111.
 Ratio est 1. quia ita sepelire est factum profertur
 fuisse ovem suam, esse mortuum in Ecclesia ca-
 tholica, esse ex iudicio Ecclesiæ dignum favori-
 bus, orationibus & communibus ac publicis
 suffragiis, quæ in talem hæreticum non cadunt,
 aut si ista in illum cadunt, poterit Cajus pro illo
 etiam decantare Missam, & pro more Catholico
 habere exequias, quod certò est illicitum, & pe-
 reret grave scandalum apud fideles. 2. Non est
 licitum sepulturâ ecclesiasticâ honorare ali-
 quem, de quo probabile non est esse mortuum
 in gratia, sed non est probabile de hoc homine
 sic mortuo, ergo. 3. Sic sepelire, est factum proba-
 teri probabile esse, quod ejusmodi hæreticus sit
 in gratia mortuus, & consequenter est æquiva-
 lenter dicere ipsius fidem esse veram, nostram
 autem ac Sacramenta apud nos non esse neces-
 saria ad salutem, quod certò est mortale, imò
 hæreticum. *Si dicas, fortè fuisse materialem cau-
 sàm hæreticum, Contrà est, nam id prius proban-
 dum esset. Deinde hoc in foro externo non per-
 sumit*

finitur
 cedat cu
 malibus
 tholicis
 non aut
 riniani
 cunt no
 §. 28
 culo m
 Clerico
 orat. 1.
 posse sep
 ris prob
 lem por
 men con
 nam ex
 probabi
 dubio
 partem
 dis à n.
 §. 29
 ciatus i
 tentiæ &
 in loco
 nobis, 2 S
 apud. De
 apud Eco
 sta à n.
 tem, ut
 Ecclesiæ
 §. 30
 telligitu
 ecclesiæ
 vel per
 ram fid

mittitur. Denique Ecclesia in foro externo procedit cum ejusmodi materialibus, uti cum formalibus, hinc tantum permittit sepeliri ab a Catholicis ipsis in ejusmodi communi cœmeterio, non autem ita sepelit: imò nec Prædicantes Calviniani ita volunt sepelire Lutheranos, quia dicunt non esse oves suas.

§. 28. Si quis dans signa pœnitentiæ in articulo mortis fit à censuris absolutus à laico vel Clerico non Sacerdote, *Sylvius* in variis Resol. orat. 1. De absol. morib. fusè contendit, non ideo posse sepeliri loco sacro, quia ex nullo textu Juris probabiliter ostendi potest, quòd Ecclesia talem potestatem dederit non Sacerdotibus: Attamen contradicunt *Sanch.* & alii apud *Pelliz.* n. 59. nam ex dictis n. 130. est saltem aliquo modo probabile talem absolutionem valere, & in tali dubio videtur inclinandum in benigniorem partem pro favore defuncti, uti colligitur ex dictis à n. 251.

§. 29. Quamvis excommunicatus denunciatus in fine vitæ dederit maxima signa pœnitentiæ & submissionis, non ideo potest sepeliri in loco sacro, si à nemine absolutus fit, *Cap. A nobis*, 28. De sent. excomm. quia quamvis absolutus apud Deum fuisse creditur, nondum tamen habendus est apud Ecclesiam absolutus: Attamen secundum dicta à n. 173. corpus absolvi potest post mortem, ut defunctus sic sepulturâ sacrâ & precibus Ecclesiæ gaudeat, *Sylvius* suprâ, *Dicast.* n. 726.

§. 30. Per locum sacrum in hac materia intelligitur ecclesia, cœmeterium, etiamsi fit ab ecclesia separatum, & omnis locus ab Episcopo vel per consuetudinem deputatus ad sepulturam fidelium, *Pelliz.* tr. 7. c. 2. n. 35. etiamsi nec-

necdum sit consecratus : item omnis locus , in quo consuevit dici Missa , quæ eum veluti consecrat : item ambitus templi , *Krim.* n. 1919. Locus autem alius , quamvis sit ecclesiæ proximus , de nullus murus eum separet à loco sacro , non ideo est sacer , *Dicast.* n. 739. Et non est sub pœna prohibitum sepelire in tali loco profano , dummodò Ecclesiæ ceremoniæ non adhibeantur , tum enim non est sepultura ecclesiastica , *Suar. Bonæ. Gibal. Krim.* suprâ. Qui autem etiam remote tantùm concurrunt ad sepulturam excommunicati vitandi , etiam in loco profano , incurrun communicationem minorem , quia cum eo communicant , *Cap. Sacris, De sepul.*

266. §. 31. Si ossa excommunicati vitandi discerni non possint ab ossibus fidelium , relinqui possunt , attamen locus iste sacer manet execratus , donec reconcilietur , *Cap. Consulisti, De consecr. altar. & eccles.* Si tamen res occulta sit , non peccant , qui in tali loco divina peragunt , *Krim.*

267. n. 1626.

§. 32. An illi , qui in duello moriuntur , privandi sint sepulturâ sacrâ , item an illi excommunicentur , qui mortuum in duello sepeliunt , dixi l. 3. p. 1. à n. 862. Statuitur autem *Cap. 1. & 2. De torneam :* ut illi , qui in torneamentis sive hastiludiis , ex quibus probabile mortis periculum impendit , occubuerunt , priventur , etiam si pœnitentiam & Viaticum acceperint. Quomodo interdictum privet sepulturâ ecclesiasticâ

268. dicitur iterum n. 421.

§. 33. Huc reducitur solutio sequentis casus. In quibusdam Parochiis Catholicis habitant acatholici , qui dum moriuntur , amici acatholici petunt , ut campanæ templi catholici pul-

E. VII.
20. II.

Clav di
La Croi

Tom. VI

Ca

sentur, & hoc putant sibi jure deberi, quia concurrerunt ad sumptus pro ædificanda turri & comparandis campanis. *Queritur*, an Parochus licitè mander id fieri, & Custos catholicus licitè pulsar. *Respondeo*, dixi l. 2. n. 99. non esse licitum catholicis sponfis adhibere benedictionem matrimonialem: hinc paulò antè dixi non esse licitum acatholico adhibere ceremonias sepulturæ ecclesiasticæ: præterea dixi l. 6. p. 3. n. 995. licitum non esse puerperam acatholicam inducere in templum cum solitis in Ecclesia ceremoniis purificationis, & ratio præcipua erat, quia sic videretur haberi communicatio in divinis cum homine excommunicato, quæ tamen tali excommunicato illicita est, simile quid videri posset esse in pulsatione campanarum benedictarum, quia per talem pulsationem rogatam & nomine hæreticorum factam viderentur hi cum catholicis communicare in re aliqua ecclesiastica: Nihilominus non satis video, cur id sit illicitum, nam hæretici petentes intendunt id fieri, vel tantùm causâ honoris politici, vel ut omnes respiciant de morte sui defuncti, & quidquid tantum intendant, iste sonus campanæ quantumvis benedictæ est aliquid extrinsecè, & non dicendum absolutè aliquid divinum aut ecclesiasticum: Catholicus autem Pastor pulsari mandans aut Custos pulsans ad summum posset siquillo campanæ intendere, ut fideles pro tali defuncto orent, quod licitè petere potest & facere Catholicus, fortè enim tales defuncti fuerant materiales tantùm hæretici, aut pœnituerunt in fine, & saltem oratio potest aliis defunctis proficere, aut etiam viventibus amicis hæreticis, pro quibus licitum est orare, nam l. 6. p. 2. n. 33.

Tom. VIII.

Ggg

dixi

dixi licitum esse privatim orare pro excommunicatis, etiam vitandis: & addidi n. 34. probabiliter licitum esse usque adeo etiam publice & directe offerre sacrificium Missæ pro excommunicatis non vitandis, quamvis illis illicitum sit hæc petere; tales autem vitandi non sunt, ut certum est, ergo. De cultu, decore, pompa merito servanda in sepulturis & exequiis, videri possunt multa apud *Pignat.* tom. 4. conf. 219. Quod autem nulli, nequidem Episcopo duarum ecclesiarum teneatur hæres instituere duplices exequias funebres, probat tom. 5. conf. 58.

269. Q. 30. Quid addendum sit circa privationem civili communicationis. *Re.* §. 1. Excommunicati, quamvis non sint denunciati, tenentur sub peccato abstinere à civili communicatione cum aliis, nisi enim est illis prohibitum: si tamen faciant, hoc incurrunt excommunicationem minorem. *Dicast.* d. 2. n. 380. 473. 494.

270. §. 2. Qui non est excommunicatus, non peccat, si etiam sine causa agat cum excommunicato non denunciato, sive in sacris sive in profanis, quia *Conc. Constantiense* absolute ad hoc potestatem facit: unde & talis excommunicatus, si preventus sive rogetur, non peccabit communicando, sed tum tantum peccabit, quando sponte se primus ingeret, *Castrop. Gibal. Dicast.* 380. iterumque à n. 476. Si tamen uterque excommunicatus, neuter sub pœna excommunicationis minoris audeat agere cum altero, quia hoc est concessum in favorem aliorum delictorum non excommunicatorum, *Dicast.* n. 494. *Gibal. Krim.* n. 1869. 1998.

271. §. 3. Vitandus seu non toleratus, debet vel notorius Clerici percussor, vel publice